

Het zou in dit verband te ver voeren al de bijzondere vondsten te vermelden, maar enkele wil ik u niet onthouden. Een leuke soort vond ik in de Kostgangersboleet, een paddestoel die parasiteert op een andere paddestoel, namelijk de Aardappelbovist. Dankzij een tip van iemand ontdekte ik de Biefstukzwam aan de voet van een Eik. Grappig was ook het Wit Oorzwammetje, dat groeide op een oude brandnetelstengel van het vorig jaar. De Elzenweerschijnzwam zag ik nog begin september op een Abeel als glanzende lichtgrijze kluiten met een fluwele donkerrode bovenkant.

Andere leuke gebieden om paddestoelen te vinden zijn de Dennen nabij de Wassenaarse Slag, het landgoed Keukenhof te Lisse, de Amsterdamse Waterleidingduinen en het aangrenzende bos van het Huis te Vogelenzang. Vooral dit laatste gebied is beroemd om zijn grote variatie aan Houtzwammen. Dit geldt overigens ook voor het landgoed Elswout te Overveen, waar bijvoor-

beeld de Beuken soms bezaait zijn met reusachtige Tonderzwammen.

Op het landgoed Huis te Vogelenzang vond ik deze herfst een tweetal reuzen onder de paddestoelen, namelijk de Reuzenzwam onder een grote Beuk en de Reuzenbovist op een aangrenzend weiland. Beide exemplaren hadden een doorsnede van ruim 70 centimeter. Bij de ingang van de Amsterdamse Waterleidingduinen ter hoogte van het Pannenland, zag ik op ooghoogte een groep Goudgele Bundelzwammen uit een Beuk komen. Een fantastisch gezicht, dat ik tevens op dia wist vast te leggen.

Wat ik hier vertel is slechts een greep uit de overvloedige oogst aan paddestoelen in het afgelopen kwartaal. Elk tochtje was voor mij een ware ontdekkingstocht, want steeds ontdekte ik voor mij onbekende soorten. Je raakt er nooit op uitgekend.

## Vogelweekend op Schiermonnikoog

*Koene Vegter*

Vrouwetje blauw, nee toch mannetje bruin, ik zie geen witte stuit. Kenners weten nu dat we temidden van expert vogelaars op de Wadden zijn, om gewapend met precisieapparatuur als een 10x42 verrekijker of telescoop het verschil vast te stellen tussen de bruine en de blauwe kiekendief. Al enige jaren ben ik lid van de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk en gregtig lezer van het kwartaalblad de Strandloper, vooral de rubriek waarnemingen. Sinds 1990 houd ik de mijne ook in een schriftje bij met een totaalstand van nu bijna 500 vogels.

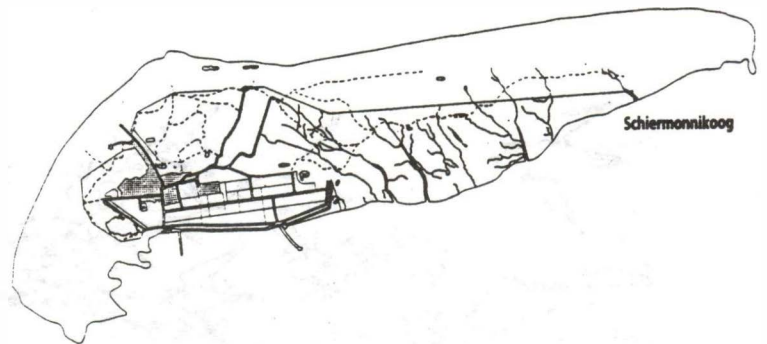
Na een tijdje blijf je echter wat in dezelfde vogels steken. Je hebt wel hulp van de fraaie Peterson of de nog mooiere Jonsson, maar eigenlijk is een echte gids nodig die mondelinge toelichting kan geven. Zo 1 tot 2 keer per jaar doe ik daarom mee aan een vroege vogelexcursie in de Waterleidingduinen.

Ik determineer vooral op vorm en kleur, de ervaren gids ook veel op louter geluid. Zo werd mij een sprinkhaanrietzanger aangeduid, waar ik zelf nooit opgekomen was, terwijl hij toch een onmiskenbaar geluid heeft.

Een verdere uitbreiding leek mij de jaarlijkse weekendexcursie naar de Wadden, vooral ook omdat dit jaar Schiermonnikoog het doel was, waar ik in 1972 eens de kerst doorbracht.

Donker, grijs, strand, kleine huisjes, jagers bij van der Werff zijn beelden die nog boven komen. Er komt geen enkele vogel in voor.

Hoe anders is dat nu. Vrijdagmiddag op weg naar de boot bij Lauwersoog zien we al de eerste

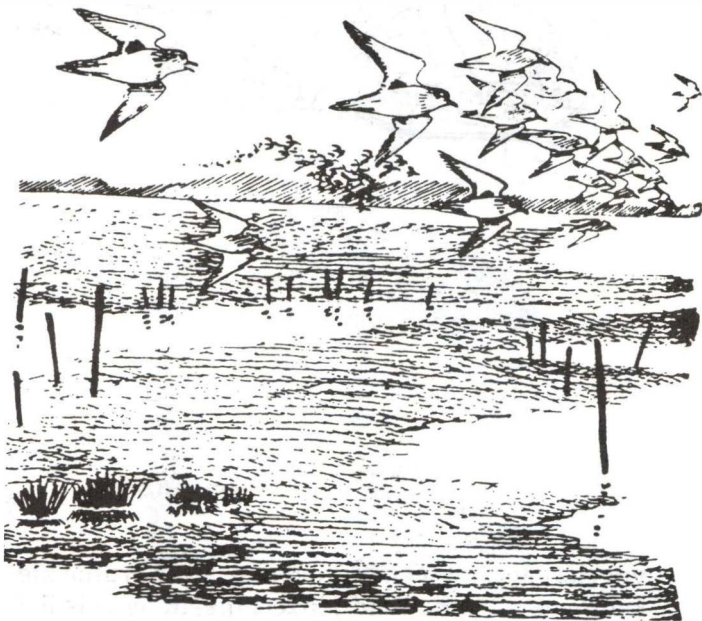


vogels: aalscholvers, kuifeenden, twee bruine kiekendieven. Op de Waddenzee: meeuwen, visdiefjes en bij Schiermonnikoog honderden wulpen, een prachtige vogel met weemoedig gezang wu-ie wu-ie.

We zijn gehuisvest in kampeerboerderij de Kooiplaats midden in het groen tegen het duin aan, een half uur lopen van dorp en strand, 15 minuten van het wad. De circa 50 deelnemers worden groepsgewijs verdeeld over de diverse ruimtes: paren, dames en vrijgezellen. Vanuit deze laatste groep beland ik met een man of 12 in een ruimte met een zestal stapelbedden, ook nog voorzien van douche, wastafel en wc. Volgens iedereen in vergelijking met vorige jaren buitengewoon riant, maar als liefhebber van een eigen kamer is het wel even wennen.

's Nachts weinig geslapen, 's ochtends even na zessen op voor een eerste tocht naar het wad. Langs groene weiden, in schemering en mistflarden met zo'n 20 personen op weg, druk behangen met kijkers, telescopen en een enkele camera. Onderweg worden al de nodige vogels bespeurd: paapje, witte kwikstaart, graspiepers en vele boerenzwaluwen. Op het wad is bij laag water van alles waar te nemen, d.w.z. als ik het goed voorgezegd krijg: een grutto met één been, die niet zo snel uit de voeten kan, zodat ik hem tenminste goed kan zien. Ook goudplevieren, tureluurs (tju-tju), en vele groenpootruiters (ook tju-tju maar dan 7 keer geloof ik). Nou dat is toch allemaal makkelijk uit elkaar te houden nietwaar.

Alras blijkt mijn kijker, een eenvoudige Praktica 8x21, wat aan de minieme kant te zijn. Waar anderen hele patronen ontwaren kom ik niet verder dan zwarte streepjes en veetjes. Bij navraag wordt een meewarige blik mijn deel. 8x42 is toch wel het minimum. Een enkeling heeft liever 10 of zelfs 15, zoals Wim Baalbergen, om van



telescopen die tot 20 keer of meer vergroten maar niet te spreken. We hebben het dan echter niet over een ANWB-aanbieding van rond de honderd gulden maar over investeringen van een paar honderd tot een paar duizend gulden. Heb ik in elk geval weer iets voor een verlanglijstje.

Het ontbijt is om 8 uur. Brood, thee/koffie worden aangeleverd. Beleg/boter is zelf meegebracht. De één een eenvoudig stukje kaas, de

ander een halve picknickmand met eitjes, tomaten, diverse jams, yoghurt en wat dies meer zij.

Rond 9 uur op pad en in diverse groepjes het hele eiland rond. Hier is het van belang bij één van de vele kenners als Jaap Deelder, Hein Verkade of organisator Rien Sluys in de buurt te blijven als ondersteuning van de eigen waarnemingen.

In de duinen zien we rietgors en rietzanger, diverse fazanten (vrij spel zonder vossen), buizerds, kiekendieven en een sperwer. Bij het strand worden de telescopen opgesteld voor de zogenaamde zeetrek. Van de aanwezige dames begrijp ik dat dit vooral een mannelijk genoegen is om enkele uren met één oog vlak boven de horizon te turen, bij voorkeur bij slecht weer. Gelukkig is er nu een warm zonnetje, zodat we ons genoeglijk in het zand kunnen neervlijen. Hier kunnen wij noteren diverse eenden, zoals bergeend, zwarte zeeend, eidereend en meeuwen: zilvermeeuw, grote en kleine mantelmeeuw, kokmeeuw. Ook de dwergstern en de grote stern met een mooi-fel kri-kri. Een prachtig breed strand, heel fijn zand en in de verte zonnende zeehonden.

Weer op het eiland zelf lopen we langs bos, plas en wei met rosse grutto (heel mooi), dodaars (heel klein), waterhoen, krakeend, pijlstaart, watersnip, kemphaan, bontbekplevier, bonte strandloper, steenloper. Dit kan ik niet meer volgen zodat ik mij maar tot de Kievit en de scholekster wend, prachtige vogels en eenvoudig te herkennen.

Weer terug ontdek ik tot mijn verbazing dat behalve vogelgroepjes ook plant- en paddenstoelenploegjes het eiland verkend hebben. 's Avonds na het eten - macaroni met ui en worst voor 50 personen - opnieuw naar het wad.

Streepje eenden met dotje voorop, zo klinkt het. Ik zie inderdaad alleen nog maar streepjes en ontvlucht per fiets het groepsgebeuren voor een stille tocht door het duin. Op de grond een enkele fazant, in de lucht een enkele kiekendief. Heerlijk om even alleen te zijn.

Later op de avond de gebruikelijke groepsquiz met vragen over Schiermonnikoog, vogels, planten. Dit alles op te lossen door een zevental groepjes die dienen te bedenken of dit eiland 500 meter, 1, 2, of 3 km per eeuw verschuift. Nu dit zorgt voor de nodige commotie, vooral als het juiste antwoord tegen alle -eigen- logica lijkt in te druisen. In plaats van aan de winnende groep wordt de voorbereiding van de volgende quiz uitbesteed aan de aanwezige dokters Pieter de Jong en George Hageman, waarbij ik als beginneling enige assistentie mag verlenen.

Na afloop komen, behalve het reeds aanwezige bier, uit alle hoeken en gaten flessen jenever, jagermeister, kruidenbitter en talloze hapjes te voorschijn. Ik houd het maar bij mijn meegebrachte rode wijn, geen voorkeur van de door-

snee vogelliefhebber zo te zien. Dood- en doodmoe slaap ik deze nacht aanmerkelijk beter.

De volgende dag rond 7 uur opgestaan voor een eenzame joggingtocht in mistig-fris weer met hazen, fazanten, weide- en wadvogels. Na het ontbijt eerst een plasje in de buurt bekeken. Naast natte voeten levert dit op: een zieke en naar later blijkt stervende dwergstern, die door gids Hein Verkade in een plastic tasje huiswaarts wordt gevoerd om voor een vriendin een geraamte op te leveren. Slobeenden met monstersnavel, overvliegende groenpootruiters en tsjak-tsjak kramsvogels. Daarna een fietstocht over het eiland, onderbroken door forse regenval rond het middaguur, zodat wij ons min of meer gedwongen aan de gebakken levertjes overgeven, behalve George die op de paracetamol overgaat.

's Middags fraai zonnig-bewolkt weer. Op het hoogste eilandpunt kunnen wij eindelijk vrouw-

tje blauw verschalken. Al wentelend en wiekend toont zij haar witte stuit, zodat het zelfs voor mij met hulp van Jaaps kijker duidelijk wordt. Een dubbel hoogtepunt. Bij het wad nog rosse grutto's en wulpen die bij opkomend water steeds dichterbij komen. Een prachtig gezicht met de lage zon erop. Bijna vergeten wij de boot, maar de rest van de groep heeft onze bagage al meegeesleept, zodat we toch nog huiswaarts kunnen.

Alles bij elkaar heb ik zeker 50 soorten gezien en als totale groep over de 100. Met een enorme spreuwenzwerm onderweg bij Oentjerk meegerekend ruim 10.000 vogels bij elkaar. Het schriftje is meer dan vol. En van de Siegfried Woldheklijst van 100 vogelsoorten voor beginners kan ik er weer een tiental afstrepen, zodat er nu nog ruim 10 resteren. Voor volgend jaar op Vlieland zullen we maar zeggen.

## Zoogdieren in de omgeving van Noordwijk

*Bart Noort en Ab Steenvoorden*

In één van de Strandlopers van het komende jaar, willen wij een artikel plaatsen over het voorkomen van zoogdieren in onze omgeving. Wij denken aan een zo compleet mogelijk overzicht van alle zoogdieren (inclusief strandingen en waarnemingen van zeezoogdieren). Hiervoor hebben wij waarnemingen nodig, zoveel mogelijk waarnemingen!!!!

Vandaar dat we iedereen op roepen om zoogdierwaarnemingen en vondsten naar ons toe te zenden. Het hoeven geen recente waarnemingen te zijn. Wie heeft er bijvoorbeeld nog waarnemingen of gegevens van Bruinvissen voor de Noordwijkse kust in de eerste helft van deze eeuw? Alles is welkom.

## Rondje Groen

*W. Andelaar*

*Als geen andere plaats leent Noordwijk zich voor een rondje groen. Met de vuurtoren als middelpunt iets oppikken van wat de natuur te bieden heeft.*

Meeuwen horen op het strand. Kokmeeuwen in een vennetje op de Drentse hei vinden we eigenlijk maar vreemd. Om van de meeuwen op een vuilnisbelt maar niet te spreken. Meeuwen horen op het strand en op het strand horen witte vogels, dus meeuwen. Natuurlijk mogen ze best een beetje zwart in de vleugels hebben, maar geheel zwarte vogels op het strand lijken daar minder te passen.

Zwarte vogels, kraaiachtigen, moeten naar ons gevoel op straat en in het bos hun heil zoeken. Toch zien we op ons loopje haast altijd Zwarte Kraaien en Kauwen op het strand. Vooral langs de vloedlijn is er altijd wel wat eetbaars te vinden.

